د مسلمان په ژوند کې

د عبادتونو ښې پایلې

لیکوال: عبدالمحسن عباد البدر

ژباړه: شکرالله رسولي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان	د مطالبو نوملړ	صفحه

عبادت څه ته وائي ؟: 4

د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه: 5

د بدعت بدي: 6

صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب : 9

د استغفار د ویلو فایدې: 12

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فایدې: 13

د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پایلي: 15

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې: 16

د مسلمان په ژوند کي د روژې نیولو ښې پایلي: 17

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي: 18

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيِّئات أعمالنا، مَن يهده الله فلا مُضلَّ له، ومَن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحقِّ ليُظهره على الدِّين كلِّه، فبلَّغ الرسالةَ وأدَّى الأمانةَ، ونصحَ الأمَّةَ، اللَّهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهديه إلى يوم الدِّين.

عبادت څه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نو دى، هر هغه څه ته شامل دى چي الله تعالى يې خوښوي او ورباندي راضي کيږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال ، عبادت د لوى اهميت څخه برخمن دى، د همدې موخي لپاره الله تعالى مخلوق پيدا کړ، رسولان يې ورته راوليږل، تر څو د الله تعالى په عبادت يې امر کړئ او د غيرالله د عبادت څخه يې رامنع کړي، الله سبحانه و تعالى فرمايلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ}. (الذاريات:٥٦).

ژباړه: ما پيريان او انسانان زما د عبادت پرته د بل څه لپاره نه دي پيدا کړي.

يعني الله تعالى دوى د دې لپاره پيدا کړي دي چي پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ څخه يې را منع کړي.

الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل:٣٦).

ژباړه: موږ په هر امت کي يو پيغمبر ليږلى، او د هغه په وسيله مو ټول خبر کړل چي: د الله بندګي وکړئ او د طاغوت له بندګۍ څخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبياء:٢٥).

ژباړه: موږ چي ستا څخه مخکي هر پيغمبر لېږلى دى، هغه ته مو همدغه وحيي کړې ده، چي زما څخه پرته بل اله (د عبادت لايق) نسته، نو تاسي همدا زما بندګي وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت ډېر اقسام او برخي لري؛ لکه ویره، امید، توکل، مینه، انابت، غیبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فریاد، قرباني، نذر او داسي نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چي د جبرائیل علیه السلام په مشهور حدیث کي بیان سوي دي، کله چي یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي علیه الصلاة والسلام ورته وویل: (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) دا چي ته دا ګواهي ورکړې چي د الله تعالی څخه ماسیوا بل څوک د عبادت لایق نسته، او محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی استازی دی، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د میاشتي روژه ونیسې، او که دي توان او طاقت وي نو د بیت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الایمان).

د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبلیږي چي دوه شرطه پکښي نغښتي وي، **اول: اخلاص:** یعني عمل باید خاص د الله تعالی د رضاء او یوازي باید د الله تعالی لپاره وي، **دوهم:** په عمل کي باید یوازي د نبي علیه الصلاة والسلام اتباع او پیروي وي، په عمل کي باید خامخا اخلاص موجود وي، یعني یوازي به دا عمل د الله رضاء لپاره وي د بل چا رضاء به پدې عمل کي شریکه نه وي، ځکه چي د عبادت یوه زره هم د الله تعالی ماسیوا د بل چا لپاره نه کیږي.

دشهادتینو یعني د (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) د ویلو غوښتنه او مقصد دادی؛ چي عبادت به یوازي د الله تعالی لپاره خاص وي او یوازي به د رسول الله صلی الله علیه وسلم متابعت او پیروي پکښي نغښتې وي ، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کیږي چي د الله عزوجل د را استول سوي پیغمبر صلی الله علیه وسلم په طریقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) یعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چي نسته لایق د عبادت مګر یو الله دی) د همدې کلمې د ویلو مقصد او غوښتنه داده چي د هر ډول عبادت لایق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدعت بدي:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) يعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چي محمدصلی الله علیه وسلم د الله تعالی رېښتنی استازی دی)، دا غوښتنه کوي چي هر عبادت باید د همدې استازي او رسول په طریقه وي.

نو عبادت باید په هغه طریقه ترسره نسي چي الله تعالی نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طریقې سره عبادت کول یا په دین کي نوي کارونه ایجادول، بلکه عبادت باید د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چي د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چي هر عبادت باید یوازې او یوازې د الله تعالی لپاره وي، او د (أشهد أنّ محمداً رسول) غوښتنه داده چي هر عبادت باید د همدې رسول په طریقه برابر ترسره سي.

خو کله چي یو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، یا اخلاص موجود نه وي یا د رسول صلی الله علیه وسلم په طریقه نه وي، یا دواړه نه وي، نو په داسي حال کښي همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندي رد دی، او د الله تعالی په نزد قبول نه دی، الله تعالی فرمایلي دي: {وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً}. (الفرقان:۲۳).

ژباړه: او هر څه چي د هغو کړه وړه دي موږ به هغه را واخلو، د دوړې په څیر به یې والوزوو.

د اخلاص د نه شتون له کبله عمل ردیږي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم د هغه عمل په اړه فرمایلي دی چي پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ)(چا که زموږ په دې دین کښي داسي عمل ترسره کړ چي په دین کښي نه ؤ نو هغه رد او مردود دی).

(صحيح البخاري،: بَابُ إِذَا اصْطَلَحُوا عَلَى صُلْحِ جَوْرٍ فَالصُّلْحُ مَرْدُودٌ ، سنن ابي داود:باب في لزوم السنة).

په صحیح مسلم کي بل روایت داسي راغلی دی: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که یو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه ؤ نو هغه عمل رد دی). یعني نه قبلیږي.

(صحيح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدِّ مُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شان رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ).(سنن ابي داود: بَابٌ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه الالباني.).

ژباړه: (يقيناً څوک چي زما څخه وروسته ژوندی وي نو ژر دی چي ډېر اختلاف به ويني، نو پر تاسو دا لازمي ده چي زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدينو او راشدينو سنت عملي کړئ، پدې سنتو باندي منګولي ټينګي کړئ او نواجذ غاښونه وربـاندي راټاو کړئ، ځانونه په دين کي د نو کارو څخه وساتئ، يقيناً هر نوی کار په دين کي بدعت دی، او هر بدعت ګمراهي ده).

او نبي عليه الصلاة والسلام د(۷۳) درو اويا ډلو په حديث کي دا خبره څرګنده کړې ده چي دوو اويا ډلې به جهنم ته ننوزي او يوه ډله به نجات او خلاصون پيدا کوي، او رسول الله صلی الله عليه وسلم دا خبره هم بيان کړې ده چي هغه ډله چي د اور څخه به نجات پيدا کوي هغه فرقه به ناجيه وي، او دا هغه کسان دي چي د رسول الله صلی الله عليه وسلم او د صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعين پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله عليه فرمايلي دي: ددې امت اخير به په هغه څه اصلاح کيږي په کوم څه چي مخکني خلک اصلاح سوي وه، او بيا فرمايې: چا که په اسلام کي يو داسي عمل ايجاد کړ چي په اسلام کي يې دليل موجود نه ؤ او ده همدا نوی کار ښه ګڼی نو په حقيقت کي ده پر نبي عليه الصلاة والسلام باندي د خيانت ګمان وکړ. الله تعالی فرمايې: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ}.(المائده:۳).

ژباړه: نن مي تاسو ته ستاسو دين مکمل کړ.

که په هغه ورځ يو کار دين نه ؤ نو نن ورځ هم دين نه ګڼل کيږي. (الاعتصام د شاطبي: ج۱/ص۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ازي د نيت او ارادې په صفا والي باندې عمل نه قبليږي، تر څو چي دليل و رباندې موجود نه وي، رسول الله صلی الله علیه وسلم ته يوه صحابي وويل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلَاةِ، قَالَ: «شَاتُكَ شَاةُ لَحْمٍ). (صحیح البخاري: بَابُ الأَكْلِ يَوْمَ النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخکي قرباني وكړه، نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: ستا پسه د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دی). يعني دا قرباني نه ده، ځكه چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم د طريقې او سنت خلاف ده، سنت دا دی چي لمړی د اختر لمونځ ترسره سي بيا قرباني وكړل سي، نو د لمانځه مخكي قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح كي فرمايې: شيخ ابو محمد بن ابي جمره فرمايلي دي: ددې حديث څخه دا خبره معلومه سوه چي كه عمل د ښه او صفا نيت موافق هم وي خو چي د شريعت مخالف وي بيا هم نه صحيح كيږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم رېښتني ملګری دا سي مسجد ته داخل سو چي خلګو په مسجد كي حلقه جوړه كړې وه، او د هر يوه سره يو څه كوچنۍ ډبري وې، په دوی كي يو سړي وويل: سل واره (سبحان الله) وايا ست، سل واره (لااله الاالله) وايا ست، سل واره (الله اكبر) وايا ست، يعني د ډبرو په شمېرولو سره يې عبادت او ذكر كاوه، تر څو چي عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوی سر ته ودرېدی او وې ويل: دا تاسو څه كوئ؟، دوی وويل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اكبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وايو، ده ورته وويل: خپل ګناهونه وشمارئ زه ستاسو لپاره ضامن يم چي ستاسو نيكياني به ضايع نسي، هلاكت دی، اې د محمد (صلی الله علیه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاكت تيزي كوی! دغه ستاسو د نبي صلی الله علیه وسلم ملګري په ګڼ شمار ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلی الله علیه وسلم كالي لا نه دي زاړه سوي، لوښي يې نه دي مات سوي، زما دي قسم په هغه رب وي چي زما نفس يې په لاس كي دی، تاسو د هدايت څخه په ډك ملت باندي ياست، او يا دا چي د ګمراهۍ د دروازې خلاصونكي ياست؟! دوی وويل: په الله تعالی قسم اې د عبدالرحمن پلاره! موږ د خير پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه ورته وويل: ډېرو د خير اراده كونكو ته به خير هيڅكله و نه رسيږي. (الدارمي: بَابٌ فِي كَرَاهِيَةِ أَخْذِ الرَّأْيِ وصححه الالباني).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کي د سیني خلاصوالی، د حالت ښه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمینان او داسي نوري بې شماره ښې پایلي او تاثیرات نغښتي دي.

په زیاتو قرآني ایاتو او نبوي احادیثو کي د عبادت د کولو تاثیرات او ښې نتیجې را نقل سوي دي، ځکه تقوا او صالح اعمال د دنیا او اخیرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمایي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ}. (الاعراف:۹۶).

ژباړه: که د سیمو خلګو ایمان راوړی وای او د پرهیزګارۍ کړنلاره یې غوره کړې وای، نو موږ به پرهغو د اسمان او ځمکي د برکتونو دروازې پرانیستي وای.

دا ایت د عبادت پر ګټورو او ښو پایلو مشتمل دی، یعني چا که تقوا کول او پر الله تعالی یې ایمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنیا کي به حلال رزق ورکړي، د اسمان او مځکي برکتونه به ورباندي را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د مځکي به نباتات او مختلفي خزاني را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمایي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائده:۶۶)

ژباړه: کچیري دوی تورات او انجیل او هغه څه چي دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چي د دوی د رب له لوري ورته لیږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوریدله او له لاندي به را خوټیدله.

یعني هغه رزقونه چي الله تعالی یې د اسمانه د باران په سبب رالیږي، او د ځمکي څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسي د مځکي څخه خزاني هم راباسي دا هر څه هغه وخت کیدای سوای چي اهل کتابو الهي کلام تطبیق او عملي کړی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدې دوو اياتونو کي الله تعالی د کليو د اوسيدونکو او د اهل کتابو د ايمان او تقوا يادونه وکړه، چي په دنيا کي به سعادت او پراخ ژوند ورکړي، مګر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دی، الله تعالی په قرانکريم کي فرمايلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائده:۶۵).

ژباړه: که دغو اهل کتابو ايمان راوړی وای او له الله تعالی څخه يې وېره کړې وای؛ نو موږ به د دوی ګناهونه ور رژولي وای او دوی به مو له نعمتونو څخه ډکو جنتونو ته ننيستلي وای.

په بل ايت کي الله تعالی فرمايي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً}. (الاحزاب:۷۰).

ژباړه: اې مؤمنانو ! د الله څخه ووېرېږئ او سيده خبره کوئ.

تقوا، حقه او مستقيمه وينا هغه لوی عبادت دی چي تر سره کونکو ته يې الله تعالی دوه غوره او لوی نعمتونه ورکوي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمايي: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً}. (الاحزاب:۷۱).

الله تعالی به ستاسو عملونه سم کړي او ستاسو ګناهونه به معاف کړي هر څوک چي د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي هغه په لوی کاميابۍ سره کامياب سو.

د عملونو اصلاح کول او د ګناهونو معافول هغه لوی او ستري پايلي دي چي الله تعالی يې و مسلمانانو ته د عبادت له کبله په دنيا او اخرت کي ورکوي.

الله تعالی فرمايي: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق:۲-۳).

ژباړه: چا که د الله تعالی څخه وېره وکړه، الله تعالی به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پيدا کړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي ورکړي، چي هغه لوري ته يې ګومان هم نه وي.

ددې ايت څخه معلومه سوه چي تقوا او پرهيزګاري د الله تعالی عبادت او طاعت ته وايي، يعني کله چي يې امرونه پرځای سي او د نواهيو څخه يې پرهيز وکړل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تقوا ثمره او پایله داده چي الله تعالی به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به يې سپک کړي، او بې ګمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي.
او په بل ایت کي فرمايي: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْراً}. (الطلاق:۴).

ژباړه: څوک چي د الله څخه وويريږي، الله عزوجل يې په کار کي اسانتيا پيدا کوي.

د تقوا له فايدو څخه دا هم ده چي الله تعالی و مؤمن مسلمان ته کارونه اسانوي، د خير دروازي ورباندي را خلاصوي، د دنيا او اخرت د سعادت او نيکبختۍ لاري به ورته را پرانيسي.

په بل ايت کي الله تعالی فرمايي: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْراً}. (الطلاق:۵)

ژباړه: څوک چي د الله عزوجل څخه وويريږي، الله تعالی به د هغه ګناهونه ور معاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالی فرمايي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}.(الانفال:۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالی څخه وويريږئ، نو الله تعالی به تاسي ته فرقان در په برخه کړي (چي د حق او باطل تر منځ توپير وکړئ.) او ستاسو ګناهونه به معاف کړئ او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالی لوی فضل کونکی دی.

لدې ايت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چاچي تقوا وکړه يعني د الله تعالی څخه په پټه او ښکاره وويريدی نو الله تعالی به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او مَلَکه ورکړي، په دنيا کي به پر هدايت وي او په پوهي او بصيرت به ژوند تيروي، په اخرت کي به يې الله تعالی ګناهونه معاف کړي.

او د ايت دَين په اخير کي فرمايي: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره:۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالی څخه وويريږئ الله تعالی تاسو ته د عمل سمه لار درښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استغفار د ويلو فايدې:

الله تعالى د نوح عليه السلام او د هغه د قوم داسې حکايت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح: ١٠-١٢).

ژباړه: ما وويل: له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بېشکه چې هغه ډېر زيات بخښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پيدا کړي او ستاسو لپاره به ويالې وبهوي.

دا د عبادت پايلې او نتايج دي، پدې ايت کښې عبادت يعني د بخښنې غوښتلو په سبب الله تعالى په شېلو شېلو بارانونه کوي، بخښنه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخې ور نصيب کوي.

همدارنګه الله تعالى د نبي عليه الصلاة والسلام او د هغه د قوم حکايت داسې رانقلوي: {وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَى أَجَلٍ مُسَمّىً وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}. (هود: ٣).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بخښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وګرځئ، نو هغه به تر يوې ټاکلې مودې پورې تاسو ته د ژوند ښه وسايل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې اياتونه په څير الله تعالى د هود عليه السلام او د هغه د قوم حکايت هم رانقلوي او فرمايلي يې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ}. (هود: ٥٢).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بيا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر اوسنې قوت سربيره به نور قوت در زيات کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فایدې:

همدا شان الله تعالی فرمایي: {مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}. (النحل:۹۷).

ژباړه: هر څوک چي ښه عمل وکړي که هغه نارینه وي او که ښځه، په دې شرط چي مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنیا کي پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کښي به) دغسي خلکو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

ددې ایت څخه دا خبره څرګنده سوه؛ چي د ایمان او نیک عمل په سبب الله تعالی و انسان ته پاک او نیکبخته ژوند ورکوي، دا سي ژوند چي د الله تعالی پر ویره او د رسول صلی الله علیه وسلم پر اطاعت ولاړ وي.

همدا رنګه په نبوي احادیثو کي د عباداتو ښې پایلي او ښه تاثیرات را نقل سوي دي، نبي علیه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قیمتي وصیت کي فرمایې:(احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ).(الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالی د دین او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به خپل مخ ته ووینې. (الترمذي).

په مسند احمد کي روایت دی رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالی د دین او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووینې، د اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا حدیث امام نووي پخپل کتاب اربعین کې په نونسم شمېره رانقل کړی دی، او د نووي په شرح کې ابن رجب رحمة الله علیه ددې حدیث څخه قیمتي معناګاني را ایستلي دي او فرمایلي دي: کله چې الله تعالی د خپل بنده حفاظت کوي نو دوه ډوله حفاظت یې کوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او کورنۍ حفاظت یې کوي.

دوهم: د دینداری حفاظت یې کوي، یعني له ګمراه کونکو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه یې ساتي چې له امله به په دین او دنیا کې پوره استقامت ترلاسه کړي، نو چا که د الله تعالی احکام عملي کړل او تر حدود یې تجاوز ونه کړ نو الله تعالی د هغه حفاظت کوي، نو د الله تعالی بنده د هغه د حدودو ساتنه کوي امرونه یې عملي کوي او د منع سو شیانو څخه یې ځان ساتي.

د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظْكَ). یعني (الله تعالی به ستا ساتنه وکړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل ښه پایله او نتیجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي علیه الصلاة والسلام دا قول چې فرمایلي یې دي: (احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ). یعني (د الله تعالی د حدودو ساتنه وکړه الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووینې، یعني: الله تعالی به په تا باندې احاطه وکړي او ستا رعایت به وکړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وکړي.

همدا ډول د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).(د اسانۍ په حالت کې د الله تعالی احکام عملي کړه، نو الله تعالی به په سختۍ کې ستا کومک وکړي) یعني: کله چې ته د الله عزوجل او د رسول صلی الله علیه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت کې وکړې او نافرماني یې نه کوي نو الله تعالی به د همدې عمل په اساس تاته اجر او ثواب درکړي او په سختۍ کې به دي یوازي نه پرېږدي.

ددې خبري د لا روښانتیا لپاره د هغو درو کسانو قصه رانقلوو چې د باران له امله یې په غره کښي یوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخلیدو سره یوه لویه ډبره را ایله سول او د غار خوله یې بنده کړل چې له امله یې دې درو کسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار کې په داسي حال کې پاته سول چې په ژوندون یې د ځانو لپاره قبر جوړ کړ، په خپلو ماینځو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سره وویل چي ددې سختۍ څخه به یوازې په هغو اعمالو خلاصون پیدا کوو چي د پراخۍ او اسانۍ په وخت کي مو ترسره کړي دي، نو هر یوه خپل اعمال الله تعالی ته وسیله کړل، یوه یې د مور او پلار سره نیکه رویه او سلوک و الله تعالی ته وسیله کړل، بل یې د الله تعالی د ویرې د زنا پرېښول و الله تعالی ته وسیله کړ، او دریم یې د مزدور د حق ساتنه او په هغه کښې زیاتوب و الله تعالی ته وسیله کړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالی ته وسیله کړل چي د اسانۍ او پراخۍ په حالت کي یې ترسره کړي وه، نو الله تعالی دا لوډبره ایسته کړل او دوی لدې غار څخه راووتل او خلاصون یې پیدا کړ.(دا قصه په صحیح البخاري او صحیح مسلم کي رانقل سوې ده).

همدا شان لمونځ، زکاة، روژه او حج ترسره کول د مسلمان په ژوند کي ښه اغیزې او نتیجې لري.

د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پایلي:

لمونځ د اسلام ستن (یا د ملا د تیر حثیت لري)، دا هغه عبادت دی چي د فحشاء او منکر څخه مسلمان راګرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ یوه ټینګه او مضبوطه رابطه ده، کله چي یو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد کي د نورو مسلمانانو سره کوي نو پدې سره دده اړیکه د الله تعالی سر نوره هم قوي کیږي، په دې عمل سره دده اړیکه شپه او ورځ د الله تعالی سره دایمي او ابدي پاتیږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء کول انسان له فحشاء او منکر څخه لیري ساتي، کله چي یو انسان د یو منکر کار هوډ وکړي نو لمونځ یاد کړي او د ځان څخه پوښتنه کوي چي لمونځ د څه لپاره کوي؟ او ولي پر لمانځه دومره ټینګ دی؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ورکوي او وایې: ځکه لمونځ کوي چي د الله تعالی څخه د ثواب او اجر امید او د عذاب څخه یې ویره لري، ځکه دا لمونځ دی چي انسان له فحشاء او منکر څخه راګرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منکر څخه لیري وي.

الله تعالی فرمایلي دي:{وَأَقِمِ الصَّلاةَ إِنَّ الصَّلاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}.(العنکبوت:۴۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او لمونځ قایم کړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع کوي.

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې:

همدارنګه زکاة ورکول هم له ډېرو اغیزناکو او عظیمو فوایدو څخه برخمن دی، د زکاة په ورکولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنګۍ او بخل څخه ساتي، مال پاکیږي نمو او ډیرښت کوي، همدارنګه د زکاة په ورکولو سره که چیري خانان خپل زکاتونه و فقیرانو ته ورکړي نو د دې الهي حکم په ترسره کولو سره به فقیران ماړه او بې حاجته سي، چي دېته په عربي کي (التکافل الاجتماعي) وایې.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حدیث کي راغلي دي، چي رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل: (که چیري دې خلګو (یعني اهل کتابو) د لمانځه حکم ومانه، نو دوی ته خبر ورکړه چي الله تعالی د دوی په اموالو کي زکاة فرض کړی دی، چي د دوی د خانانو څخه به اخیستل کیږي او د دوی پر فقیرانو به تقسیمیږي.

د زکاة په ورکړه کښي خپله خانانو ته هم لویه ګټه رسیږي ځکه د زکاة په ورکړي سره نفسونه پاکیږي، په مال کښي یې نمو او ډیرښت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او کومک سره ثواب ورکول کیږي، او الله تعالی د زکاة حکم پداسي ډول فرض کړی دی چي فقیر او غني دواړو ته په یو وخت کي ګټه رسیږي، زکاة د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته یې وربادي فضیلت ورکړی دی او د مال لږ برخه یې پر غني یا خان فرض کړی دی.

مسکینانو ته په زکات او د صدقاتو په ورکولو باندي ښه اثار او ګټوري پایلي مرتبي دي، په صحیح مسلم کي د ابوهریره رضي الله عنه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: یو وخت یو سړی په یوه دښته کي روان ؤ چي نابېره یې د وریځي له طرفه اواز واوریدی: چي د فلاني باغچه اوبه کړه، نو وریځ روانه سوه او پر یوې توري ډبریني مځکي یې باران وکړ، تر څو یو خوړ د اوبو ډک سو، نو دې سړي دا اوبه تعقیب کړې، تر څو یو داسي سړي ته ورسید چي په باغ کي یې اوبه په بیلچه بیلولې، ده ورته وویل: اې! د الله بنده ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وویل: فلانی، ده د ځان سره وویل: دا خو هغه نوم دی چي ما له وریځي څخه واوریدی، هغه ورته وویل: د اې د الله بنده! ولي زما څخه پوښتنه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وویل: ما یو اواز له وریځې له طرفه واوریدی، د هغه چا نوم مې واریدی چې ددې اوبو خاوند دی، او ویل ئې: د فلاني باغ اوبه کړه یعني ستا نوم یې یاداوه، نو ته پدې باغ کې څه کوې؟ هغه سړي ورته وویل: دا چې تا دا خبره وکړه، نو زه ددې باغ په حاصلاتو کښې فکر کوم، درې برخې یې کوم، یوه برخه یې خیراتوم، دوهمه برخه زه او زما عیال خورو، او پاته برخه یې دوباره په باغ کې لګوم. په بل روایت کې راځي چې دریمه برخه یې مسکینانو، سوالګرو او مسافرو ته ورکوم.

د مسلمان په ژوند کې د روژې نیولو ښې پایلې:

روژه هم د نورو عبادتو په څیر د لویو ګټو او ښو پایلو څخه برخمنه ده، ځکه چې روژه ډال دی، لکه څنګه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: "الصيامُ جُنّة" یعني روژه ډال دی، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سَپَر دی، د اخیرت د عذاب څخه وقایه او پوښ دی، روژه د ګناهونو په مقابل کې ډال دی، ځکه د روژې په نیولو سره د نفس او شهوت قوت کمزوری کیږي، روژه د هغو محرماتو تر منځ یو دیوال دی چې د ځینو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته کیږي، لدې کبله رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ). (صحيح مسلم، كتاب الْجَنَّةِ وَصِفَةِ نَعِيمِهَا وَأَهْلِهَا). ژباړه: (جنت په سختیو او کړاونو کې پټ دی، او جهنم په شهواتو کې پټ دی).

او د مسلم په روایت کې راځي چې جنت ته لار د الله تعالی پر طاعت باندې صبر او د ګناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو کې پټه ده.

نو کوم انسان چې لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه لیرې سو نو ژوند یې سلامت سو، او کله چې د شهواتو او خواهشاتو و خوا ته مخ کړي نو پایله او انجام یې غم او پښیماني او د دنیا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه روایت رانقلوي چې هغه وفرمایل: اې د ځوانانو ټولۍ! د چا که په تاسو کې د نکاح توان وي نو هغه دې ضرور نکاح وکړي، ځکه دا نکاح د سترګو ډېره را بندونکې او د شرمګاه ښه ساتونکې ده، او د چا که د نکاح توان نه وي نو هغه دې روژې ونیسي ځکه دا روژه دده لپاره د خواهشاتو منع کونکې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي علیه الصلاة والسلام دا خبره واضحه کړل چي کوم انسان د نکاح توان ولري نو هغه دي د خپل نفس او د بل نفس د پاکۍ له کبله د نکاح په کولو کي تیزي وکړي.

خو کله چي د نکاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي کریم صلی الله علیه وسلم د نبوي علاج وړاندیز کړی دی چي هغه روژه ده، ځکه په روژه کښي د نفس د ضعیفوالي له کبله روژه یو حامي او وقایه د ګناهونو څخه وي.

کله چي خانان روژه نیسي نو دوی ته د وږو کسانو احساس پیدا کیږي، نو پدې کار سره د الله تعالی شکر اداء کوي، دا فکر ورسره پیدا کیږي چي دوی داسي دیني ورونه لري چي بیله روژې لوږه تیروي.

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي:

حج یو لوی عبادت دی، الله تعالی پر خپلو بندګانو په ټول عمر کي یو وار فرض کړی دی، په حج کي ځیني احکام تر مال پوري تعلق لري او ځیني بیا تر بدن پوري تعلق پیدا کوي، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي ښې او ګټوري پایلي او نتیجې په لاس ورځي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (یوه عمره تر بلي عمرې د ګناهونو کفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بیله جنته بل څه نه ده). (البخاري،مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه تر ټولو افضلو اعمالو پوښتنه وسول نو هغه ورته وویل: (پر الله تعالی او د هغه پر رسول ایمان ایمان لرل، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات افضل دی؟ وې فرمایل: د الله تعالی په لار کښي جهاد کول، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات بهتر دی؟ وې فرمایل: قبول سوی حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: (چا که د الله تعالی لپاره داسي حج وکړ چي نه یې شرعي جماع وکړه او نه یې ناروا عمل وکړ نو داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مور زیږولی وي). (البخاري،مسلم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقبول حج علامه داده چي د نبي علیه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته یې په ژوند کښې نوره هم تقوا او دینداري راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالی ته د قرب او نژدیوالی لوی سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسې عبادت دی چي الله تعالی د کعبې له ځانګړتیاؤ څخه ګرځولی دی، یعني دا عبادت یوازې او یوازې د کعبې پر شاوخوا کیدای سي.

دا خبره د یادولو وړ ده چي هر طواف چي د کعبې ماسیوا بل ځای کیږي هغه نامشروع او ناروا عمل دی، لدې کبله پر قبر طواف کول حرام عمل دی.

په همدې توګه د حجر اسود مچول او لمسول، او د رکن یماني لمسول یو مشروع عمل دی، ددې دوو ځایو ماسیو بل هیڅ چیري د ډبري په مچولو او لمس کولو سره الله عزوجل ته ځان نژدې کول نه دي راغلي او نه الله تعالی دا عمل مشروع ګرځولی دی. لدې کبله کله چي عمر رضی الله عنه حجر اسود مچل کړ نو وې ویل: زه پدې ښه پوهیږم چي ته یوه ډبره یې، نه ضرر رسولای سي او نه ګټه، که ما رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وای لیدلی چي ته یې مچولې ما به نه وای مچ کړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء کولو سره د یو مسلمان په ژوند کښې ښې او ګټوري پایلي او نتیجې په لاس راځي، کله چي حاجي د حج لپاره خپل کالي وکاږي او احرام واغوندی نو پدې حالت کي خان او مسکین یو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره یې د کفن لباس وریادیږي، نو د مرګ لپاره په نیکو اعمالو تیاری نیسي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمایلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}.(البقره:۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توښه درسره واخلئ؛ او تر هر څه ښه د لاري توښه پرهیزګاري ده.

او بیا کله چي حاجیان د عرفې پر میدان سره یوځای سي نو دا خپله د قیامت د ورځي د دریدولو سره مشابهت پیدا کوي، نو د قیامت د ورځي لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تیاروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او ليده کاته کوي، پيژندنه يې کيږي او يو او بل ته نصيحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحاليو يې خوشحاله کيږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چي يې سره شريک وي، يو بل ته لارښونه کوي، او د الله تعالی د امر مطابق يو له بله په نيکۍ او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چي دا لوی او عظيم عبادات دي، چي الله تعالی مشروع ګرځولي دي، او خپل حنيف دين يې ورباندي بناء کړی دی، چي په ترسره کولو سره يې د مسلمان په ژوند کي ګټوري او اغيزناکي پايلي په دنيا او اخرت کي لاس ته ورځي.

د الله تعالی څخه سوال کوم چي د هغه اعمالو توفيق راکړي چي الله تعالی ورباندي راضي کيږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وګرځوي چي خبره اوري او د ښو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالی څخه دا سوال کوم چي موږ د هدايت لوري ته بلونکي مهديين وګرځوي، يقيناً الله تعالی سخاوالا او کريم ذات دی.

وصلَّى الله وسلم وبارك وأنعم على خير أنبيائه ورسله نبيِّنا وإمامنا وسيدنا محمد بن عبد الله، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهداه، والحمد لله ربّ العالمين، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

۲۶/۷/۱۴۳۹

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library